

Maaseuturahoituksen mahdollisuudet

Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja
ilmasto-ohjelman teemahaku

Leena Koponen, Keski-Suomen ELY-keskus

24.4.2024

24.4.2024

maaseutu.fi

Teemahaku Järvi-Suomen vesistöjen tilan parantamiseen 15.3.–31.5.2024

**JÄRVI-SUOMEN
MAASEUDUN
YMPÄRISTÖ- JA
ILMASTO-
OHJELMA**
(doria.fi)

Järvi-Suomen vesistöjen tila säilyy vähintään hyvänä tai paranee vähintään hyvälle tasolle

1. Maan kasvukunnon parantaminen ja ylläpito
2. Peltojen vesitalouden hallinnan parantaminen
3. Valumien estäminen
4. Lannankäsittelyn ja -levityksen edistäminen ja kehittäminen
5. Vesistöjen kunnostus
6. Ekologisesti kestävä metsänhoidon ja metsätalouden edistäminen
7. Ympäristötoimien kohdentamisen parantaminen

Järvi-Suomesta tulee hiilineutraali

8. Kiertotalouden ja agroekologisten symbioosien tukeminen
9. Maatalouden biokaasulaitosten tuki
10. Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen
11. Vastuullinen ja eettinen matkailu
12. Kasvinviljelyyn liittyvän hiilensidonnin ja nurmitalouden tukeminen
13. Pitkäaikaisen kasvuston edistäminen turvepelloilla
14. Peltoviljelyn logistiikan kehittäminen
15. Tilusjärjestelyitä ja tilojen välistä yhteistyötä edistämällä
15. Puurakentamisen suosiminen

Järvi-Suomen luonnon monimuotoisuus säilyy tai lisääntyy

16. Perinneympäristöjen ja kulttuurimaisemien hoitaminen ja ylläpito
17. Maisemanhoidon tukeminen haja-asutusalueilla
18. Luonnonmukainen tuotannon edistäminen
19. Vieraslajien torjunta ja hävittäminen
20. Ekosysteempipalveluiden turvaaminen
21. Kosteikkojen ylläpitäminen ja hoitaminen
22. Riista- sekä kurki- ja hanhipeltojen perustaminen, ylläpitäminen ja hoitaminen
23. Pölyttäjien elinympäristöjen säilyttäminen ja ylläpitäminen

Vastuullinen ja kannattava liiketoiminta sekä kestävä asuminen lisääntyvät

24. Hajautetun ja uusiutuvan energian tuotannon ja hyödyntämisen edistäminen
25. Kiertotalouden mahdollisuuksien hyödyntäminen
26. Nopeiden tietoliikenneyhteyksien vahvistaminen
27. Ympäristöystävällisen liiketoiminnan edistäminen
28. Vastuullinen, kilpailukykyinen ja resurssitehokas ruokajärjestelmä
29. Laadukkaiden ja monipuolisten lähipalveluiden turvaaminen
30. Kestävän asumisen ja liikkumisen edistäminen

Läpileikkaavat toimenpiteet

31. Uuden teknologian käyttöönotto
32. Viestinnän, koulutuksen ja neuvonnan kohdentaminen

Kehittämishankkeet rahoituskaudella 2023–2027

- Koulutus
- Tiedonvälitys
- Yleishyödylliset ympäristöinvestoinnit ja investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi
 - Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
 - Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestäväan hoitoon
 - Yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi
 - Maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investoinnit (ml. vesihuolto)
- Laajakaistainvestoinnit
- Yhteistyötoimet
 - Maaseudun innovaatioryhmät (EIP-hankkeet)
 - Yhteistyötoimet maatilojen kilpailukyvyyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen
 - Yhteistyötoimet laatu järjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistämiseksi
 - Yhteistyötoimenpiteet nuorten viljelijöiden ja yritystoiminnan edistämiseksi
 - Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
 - Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestäväan hoitoon
 - Yhteistyötoimet sosioekonomisen rakenteen kehittämiseksi
 - Yhteistyö: Älykkäät kylät

Ilmasto- ja ympäristöyhteistyö linkittyy yleishyödyllisiin investointeihin

Yhteistyöhankkeet	Investoinnit
Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen	Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestäväan hoitoon	Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestäväan hoitoon Yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi
Koulutus, tiedonvälitys, älykkäät kylät, pienhankkeet, vesihuoltoinvestoinnit, sosioekonomian/toimintaympäristön yhteistyö- ja investointihankkeet	
Alueellisten ja paikallisten ympäristöhankkeiden yhteen toimivuus, koordinointi, kokonaisuus	

Kuka voi saada maaseutuohjelman rahoitusta?

Maatalousyrittäjät

- Maatalousyrittäjille maksettavien tukien avulla varmistetaan, että Suomen oloissa harjoitetaan jatkossakin ympäristönäkökohtat huomioon ottavaa maataloutta.

Maaseudun pienet ja keskisuuret yritykset

- voivat hakea tukea muun muassa tuotekehitykseen, markkinointiin, kokeiluihin, kansainvälistymiseen ja yhteistyöhön.

Maaseudun asukkaat

- voivat hyödyntää ohjelman tukia kehittääkseen alueensa viihtyisyyttä, saavutettavuutta tai palveluja

Kehittäjäorganisaatiot, kunnat, yritykset ja asukkaat

- yhdessä voivat valmistella paikallisia, alueellisia tai kansainvälisiä hankkeita elinkeinojen, osaamisen ja palveluiden kehittämiseksi.

Mistä tukea haetaan?

ELY-keskukset

- rahoittavat maatalojen ja muiden yritysten investointeja, ei-tuotannollisia investointeja ja alueensa kehittämishankkeita. ELY-keskukset tekevät ympäristösopimukset. Ne myös myöntävät muiden kuin maatilayritysten perustamis- ja investointitukia.

LEADER

Leader-ryhmät

- rahoittavat paikallisten kehittämisstrategioiden mukaisia hankkeita ja yritysten investointeja. Keski-Suomessa toimii neljä Leader-ryhmää: Jyväsräihi, Maaseutukehitys, Vesuri sekä Viisari.

Kunnat

- Kunnista haetaan ympäristökorvausten sitoumukset, luonnonhaittakorvaukset sekä eläinten hyvinvointikorvaukset.

- **Ruokavirasto** vastaa tukien toimeenpanon ohjeistamisesta, sähköisestä asioinnista ja tietojärjestelmistä sekä tukien maksamisesta.
- **Maa- ja metsätalousministeriö** toimii maaseuturahaston hallintoviranomaisena. Ministeriö vastaa ohjelman laadinnasta, ohjelman toimenpiteiden suunnittelusta, lainsäädännöstä, rahoituksesta sekä rahoituksen jaosta alueiden käyttöön.

CAP:lle asetetut EU-tason tavoitteet

Varmistetaan älykäs,
kestävä ja monipuolinen
maatalousala, jolla parannetaan
elintarviketurvaa

1. Turvataan viljelijöiden tulotaso ja ruuantuotanto
2. Lisätään tuotannon kilpailukykyä ja laatua
3. Parannetaan viljelijöiden markkina-asemaa

Tuetaan ympäristön hoitoa ja
ilmastotoimia ja edistetään yhteisiä
ympäristö- ja ilmastotavoitteita

4. Hillitään ilmastonmuutosta ja sopeudutaan siihen
5. Edistetään ympäristön ympäristöntehokasta hoitoa ja suojelua
6. Edistetään luonnon monimuotoisuuden, elinympäristöjen ja maiseman säilyttämistä

Lujitetaan
maaseutualueiden sosioekonomista
rakennetta

7. Kannustetaan nuoria alalle, helpotetaan maaseudun yritystoiminnan kehittämistä
8. Edistetään maaseudun työllisyyttä, kasvua ja paikallista osallisuutta
9. Parannetaan turvallisen, terveellisen ja kestävä ravinnon saantia sekä eläinten hyvinvointia ja torjutaan mikrobilääkeresistenssiä

Läpileikkaava tavoite:
Edistetään osaamista,
innovaatioita ja
digitalisointia

Kansalliset painotukset

- EU:n maatalouspolitiikalla rahoitetaan jäsenmaiden maaseutua ja maataloutta. Näin turvataan:
 - kansalaisille ruoka,
 - viljelijöille kohtuullinen elintaso,
 - edistetään ympäristö- ja ilmastoystävällisiä käytäntöjä ja
 - tehdään maaseudusta hyvä paikka asua.
- EU:n maaseuturahoituksesta maksetaan tukia viljelijöille ja rahoitetaan maaseudun kehittämistä.
- Suomessa tuilla edistetään
 - aktiivista ruoantuotantoa
 - ympäristö- ja ilmastoviisasta maataloutta sekä
 - uudistuvaa ja monipuolista maaseutua.
- Kaikessa toiminnassa edistetään osaamista, innovaatioita ja digitalisaatiota.
- Viljelijätuilla luodaan edellytyksiä aktiiviseen ruoantuotantoon ja tuetaan talouden, ilmaston ja ympäristön kannalta kestäviä viljelymenetelmiä.
- Maaseudun kehittämisen hankkeilla ja investoinneilla
 - parannetaan luonnon monimuotoisuutta
 - edistetään luonnonvarojen kestäväää käyttöä
 - hillitään ilmastonmuutosta sekä
 - vahvistetaan maaseudun elinvoimaisuutta.

Tuen hakeminen

- Teemahaun hankerahoitusta haetaan paikallisesta ELY-keskuksesta.
 - Etelä-Savo, Kaakkois-Suomi, Keski-Suomi, Pohjois-Karjala tai Pohjois-Savo
 - Jokaisen valittavan hankkeen toivotaan sijoittuvan mielellään mahdollisimman monen JÄSMY-ohjelman ELY-keskusalueelle.
 - Teemahankkeiden toteuttamiseen on varattu yhteensä 2 miljoonaa euroa.
 - Tuettavan hankkeen kokonaiskustannusten tulee olla vähintään 10 000 euroa.
- Hakijan ja hakemuksen tulee täyttää tukikelpoisuuskaatit, jotta hanke voi edetä rahoitettavien hankkeiden valintaan.
- Hankesuunnitelmasta on käytävä ilmi yhteys CAP-suunnitelmaan, Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelmaan sekä alueellisiin maaseudun kehittämissuunnitelmiin.
- Rahoittaja valitsee rahoitettavat hankkeet valintamenettelyllä.
- Haku täysin sähköinen Hyrrä-palvelun kautta.
 - Muista suomi.fi-valtuutus Hyrrä-asiointiin
- Hakemuksesta on käytävä ilmi, että se osoitetaan juuri tähän teemahakuun.
 - Hyrrässä teemahakua ei voi valita erikseen, vaan asian voi kirjoittaa vapaamuotoisesti esim. kohdassa hankkeen laajempi viitekehys

**Tee hakemus Hyrrä-
asiointipalvelun kautta!**

Yhteistyö

Yhteistyöhankkeet

- Yhteistyötoimenpiteessä tuetaan kehittämishankkeiden toteuttamista.
- Yhteistyöhön osallistuu vähintään kaksi toimijaa.
- Hankkeet voivat kestää enintään 5 vuotta.

Yritysryhmähankkeet

- 3—10 yritystä
- Ryhmä kehittää toimintaansa sekä yhteisillä kehittämistoimenpiteillä että yrityskohtaisesti
- Tavoitteena esim. tuotannollisen yhteistyön kehittäminen, tuoteperheen suunnittelu tai markkinointiyhteistyö

Viljelijäryhmähankkeet

- 3—10 viljelijää
- Ryhmä kehittää toimintaansa sekä yhteisillä kehittämistoimenpiteillä että yrityskohtaisesti
- Tavoitteena esim. työnteen ja tuotannollisen yhteistyön kehittäminen.

Valmisteluraha

- Yritysryhmä- ja viljelijäryhmähankkeiden yhteistyökumppaneiden etsimiseen ja hankesuunnitelman valmistellun liittyviin kustannuksiin voidaan myöntää tukea enintään 5 000 €.

Tukitasot enintään

- Yritys- ja viljelijäryhmähankkeissa 75 %
- Tuotteiden palveluiden ja prosessien kokeellinen kehittäminen 60 %
- Tiedonhankintahanke 80 %
- Yleishyödyllinen kehittämishanke 100 % (valtioneuvoston)

Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen

- Hankkeilla edistetään
 - käytäntöön kytkeytyvää ilmastotutkimusta,
 - tuotekehitystä, innovaatioiden valmistelua ja käyttöönottoa,
 - laatua, logistiikkaa, kustannustehokkuutta
 - tehostetaan tuotantoprosesseja ja markkinoiden toimivuutta sekä uusien ratkaisujen löytymistä mm. lisäämällä ilmastonmuutokseen liittyvää asiantuntemusta, riskien ja sopeutumistarpeiden ja keinojen tunnistamista, kansainvälistä ja yli sektorirajojen tapahtuvaa yhteistyötä.

Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestävään hoitoon

- Luonnonvara-alan innovaatioyhteistyöhön toimijoiden välillä.
- Tavoitteena on
 - tehostaa ravinnevirtojen hyödyntämistä,
 - vähentää vesistökuormitusta ja parantaa vesistöjen tilaa,
 - lisätä tietämystä valuma-alueiden painetekijöistä ja vesiensuojelusta, ravinteiden kierrätyksestä ja käytettävissä olevista uusista menetelmistä
 - sekä tuoda asukkaille, yhdistyksille ja yrittäjille ideoita ja virikkeitä uusista yhteistyö- ja liiketoimintamahdollisuuksista.

Yleishyödylliset investoinnit

- Tuki maaseudun palvelujen ja kylien kehittämiseen
- Tavoitteena on
 - lisätä maaseutualueiden kestävyyttä ja elinvoimaisuutta,
 - lisätä asuinympäristön monimuotoisuutta, ekologisuutta ja turvallisuutta,
 - parantaa maaseudun pieninfrastruktuuria,
 - kehittää kylien yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.
- Tukitaso Leader-ryhmäkohtainen
- ELY-keskus: **Tukitaso enintään 65 % hyväksyttävistä kustannuksista**
- Poikkeuksena
 - **ympäristö - ja ilmastoteemassa, tuki enintään 80 %**
 - poikkeuslistan investoinnit, tuki enintään 100 %
 - vähämerkityksisenä tukena rahoitettavat investoinnit maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön kehittämiseksi 40%
- Julkisoikeudelliselle yhteisölle voidaan myöntää tukea vain, jos muun julkisen rahoituksen osuus julkisesta rahoituksesta on vähintään 30 prosenttia.

Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen

- Tavoitteena on
 - lisätä maaseutualueiden ilmastokestävyyttä ja elinvoimaisuutta,
 - lisätä asuinympäristön ekologisuutta ja turvallisuutta,
 - parantaa maaseudun infrastruktuuria,
 - kehittää kylien ja alueiden yhteisöllisyyttä ja osallisuutta ilmastotyössä.
- Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että uusin teknologia ja kiertotalouden ratkaisut otetaan entistä paremmin käyttöön.
 - Esim. uusiutuvan energian käyttöönotto yhteisissä tiloissa tai käytöstä poistuneiden turvetuotantomaiden ei-tuotannollisen käytön edistäminen.
- Hankkeilla voidaan edistää ilmastoratkaisuihin liittyvien koneiden ja laitteiden yhteiskäyttöä sekä tukea jakamis- ja kiertotaloutta edistäviä investointeja.
 - Esimerkkinä uusiutuvan energian käyttöönotto yhteisissä tiloissa, kuten aurinkopaneelien tai ilmalämpöpumpun hankkiminen.

Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestävään hoitoon

- Parannetaan kestäväen kehityksen ja luonnonvarojen tehokkaan hoidon edistämisen infrastruktuuria.
- Toteutetaan kansallista kiertotalousohjelmaa tukevia, luonnonvarojen hoitoon liittyviä investointeja, jotka edistävät kierrättämistä ja kiertotalouden ekosysteemien syntymistä.
- Tuettavia kohteita voivat esimerkiksi olla:
 - luonnonvarojen kestävään hoitoon liittyvien uusien innovaatioiden tarvitsemia koneita tai laitteita (yhteiskäyttöön),
 - jakamis- ja kiertotalouden investointeja,
 - ei-tuotannollisia kosteikkoinvestointeja niille toimijoille, jotka eivät ole mahdollisia tuensaajia ei-tuotannollisissa investoinneissa.

Yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi

- Tuen avulla toteutetaan investointihankkeita, joilla parannetaan
 - maaseudun maisemanhoitoa,
 - kylämaisemien monimuotoisuutta,
 - luonnon monimuotoisuutta ja
 - ekosysteemipalveluita.
- Toimenpiteillä pyritään tarjoamaan asukkaille, yhdistyksille ja yrityksille ideoita ja virikkeitä uusista yhteistyö- ja liiketoimintamahdollisuuksista.
- Hankkeessa voidaan toteuttaa esimerkiksi:
 - reitistö, laavu, liikuntapaikka, leikkipuisto tai muu virkistysmahdollisuuksia parantava investointi,
 - pienimuotoinen vesihuoltohanke esimerkiksi remontti tai muu investointi, joka parantaa turvallisuutta tai esteettömyyttä.

Linkkejä hankesuunnittelun tueksi

- [Suomen CAP-suunnitelma 2023—2027](#) (mmm.fi)
- [Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelma](#) (doria.fi)
- [Valintaperusteet](#) (maaseutu.fi)
- Ruokavirasto.fi
 - [ilmastoyhteistyö](#)
 - [luonnonvarayhteistyö](#)
 - [Ympäristö- ja ilmastohankkeiden valintakriteerit](#)
 - [Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit](#)
 - [Tiedonvälityshankkeet](#)
 - [koulutushankkeet](#)
- ELY-keskus.fi
 - [Maaseudun kehittäminen](#) (valitse alueellinen sisältö)
 - Maaseudun alueelliset kehittämissuunnitelmat ym. alueelliset linjaukset
- Maaseutu.fi
- Maaseutuverkosto.fi

Lisätietoja

Etelä-Savon ELY-keskus

Kaija Siikavirta, p. 029 502 4087,

Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Leena Hyrylä, p. 029 502 9047

Keski-Suomen ELY-keskus

Leena Koponen, p. 029 502 6043

Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Anne-Marie Mutanen, p. 0295 026 157

Pohjois-Savon ELY-keskus

Jaana Tuhkalainen, p. 029 502 6697

Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelma

Marjut Henttonen, p. 029 502 7329

Kiitos mielenkiinnosta!

maaseutu.fi

Euroopan unionin
rahoittama

Euroopan unionin
osarahoittama

